

Sygn. akt I C 646/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Anna Pawłowska-Patro

Protokolant Paulina Skoczyń

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 grudnia 2014 r. w W.

sprawy z powództwa S. P. (1)

przeciwko E. B.

o uznanie za niegodnego dziedziczenia

1. oddała powództwo;
2. zasądza od S. P. (1) na rzecz E. B. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania – kosztów zastępstwa procesowego;
3. przejmuję na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe.

Sygn. akt I C 646/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20.01.2014 r. (skierowanym do Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w W.) powódka S. P. (1) wniosła o uznanie pozwanej E. B. za niegodną dziedziczenia po A. B., ostatnio stale zamieszkałym przy ul. (...) oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że spadkodawca powołał do spadku powódkę, a pozwana dokonała notarialnego poświadczenia dziedziczenia po A. B., zatajając przed notariuszem informację o istnieniu testamentu, co wypełnia znamiona ukrycia testamentu (k. 8-9 – pozew).

W odpowiedzi na pozew pozwana E. B. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych (k. 94-95 – odpowiedź na pozew).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 30 listopada 2012 roku przed asesorem notarialnym W. P. zastępcą notariusza B. W. w Kancelarii Notarialnej w W., za numerem Rep. A (...)/2012, A. B. oświadczył, że odwołuje testament sporządzony w dniu 3 sierpnia 2011 roku przed W. P. zastępcą notariusza I. W., notariusza w W. za Rep. A (...)/2011 i oświadczył, że do całego spadku powołuje S. T., córkę K. i E., urodzoną dnia (...) w W. (k. 13-14 – kserokopia wypisu aktu notarialnego – testamentu z dnia 30 listopada 2012 roku, Rep. A (...)/2012). W lipcu 2013 r. S. T. zawarła małżeństwo z P. P. i obecnie nosi nazwisko P. (bezsporne).

S. T. wraz z narzeczonym P. P. zamieszkali z A. B. i opiekowali się nim podczas choroby. A. B. zmarł w dniu 25 lutego 2013 roku (k. 12 – kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu nr X/(...)/2013, sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w m. (...). W.).

W skład spadku po A. B. wchodziło wyłącznie spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...) położonego w W. przy ul. (...). Po śmierci A. B. w tym mieszkaniu pozostawała S. T. z narzeczonym.

E. B. jest córką A. B., nie utrzymywała kontaktów z ojcem. Wiadomość o śmierci ojca powzięła podczas wizyty na cmentarzu przy rodzinnym grobowcu (k. 125 w zw. z k. 121-122, – zeznania powódki, k. 125 -126 w zw. z k. 122-124, – zeznania pozwanej).

W dniu 23 czerwca 2013 r. E. B. wraz z ciotką pojawiała się w mieszkaniu nr (...) przy ul. (...) w W.. W mieszkaniu znajdowali się wówczas obecna teściowa powódki S. P. (2) i narzeczony powódki P. P.. P. P. rozmawiał z E. B. na temat choroby i śmierci spadkodawcy oraz na temat mieszkania, poinformował, że zostały sporządzone dokumenty dotyczące mieszkania, lecz nie okazał testamentu. S. P. (2) była wówczas w łazience (k. 124-125 – zeznania świadka P. P., k. 125 -126 w zw. z k. 122-124 – zeznania pozwanej).

W dniu 25 czerwca 2013 r. E. B. udała się do kancelarii notarialnej i asesor notarialny M. D., zastępca notariusza K. Ł., sporządziła akt poświadczenia dziedziczenia. W sporządzonym akcie poświadczenia dziedziczenia stwierdzono, że spadek po A. B., synu W. J.

i H., zmarłym dnia 25 lutego 2013 roku w W., ostatnio zamieszkałym

w W. przy ul. (...), nabywa z dobrodziejstwem inwentarza

na podstawie ustawy córka E. B., córka A. i Z., urodzona dnia

(...) roku w W., w całości (k. 97-98 – kserokopia wypisu aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 25 czerwca 2013 roku, Rep. A (...)/2014). E. B. nie informowała notariusza, iż został sporządzony testament. Po sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia E. B. udała się do spółdzielni mieszkaniowej celem załatwienia formalności, a następnie do mieszkania przy ul. (...)

i poinformowała S. P. (1) i jej męża o nabyciu mieszkania. S. P. (1) poinformowała E. B., że sprawa jej u adwokata i strony więcej nie kontaktowały się.

E. B. w grudniu 2013 r. zgłosiła na policji fakt, iż w mieszkaniu jej ojca mieszkają bezprawnie nieznajomi ludzie. W toku postępowania S. P. (1) została przesłuchana, złożyła testament i ostatecznie postanowieniem z dnia 26 lutego 2014 r. postępowanie w sprawie 4Ds 1803/13 (naruszenie miru) zostało umorzone.

S. P. (1) wniosła do Sądu sprawę o stwierdzenie nabycia spadku po A. B., uchylenie poświadczenia dziedziczenia E. B. i uznanie jej za niegodną dziedziczenia.

Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po A. B.

i uchylenie poświadczenia dziedziczenia E. B. jest prawomocnie zakończone – Sąd stwierdził nabycie spadku po A. B. przez S. P. (1) i uchylił akt poświadczenia dziedziczenia E. B. (k. 125 w zw. z k. 121-122 – zeznania powódki, k. 125 -126 w zw. z k. 122-124 – zeznania pozwanej).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przesłuchania S. P. (1) –

k. 125 w zw. z k. 121-122, przesłuchania E. B. - k. 125 -126 w zw. z k. 122-124, zeznań świadka P. P. – k. 124-125, dokumentów znajdujących się w aktach sprawy na kartach: 12, 13-14, 50-51, 97-98, 99 oraz dokumentów znajdujących się w aktach sprawy 4Ds 1803/13 na kartach: 1, 2, 3, 4, 6-7, 14, 25, 29.

Sąd uznał dokumenty złożone do akt sprawy za wiarygodne w całości, gdyż ich rzetelność i prawdziwość nie były przez strony kwestionowane, były niezbędne do ustalenia stanu faktycznego.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. P. i dowodowi z przesłuchania stron, należy zauważyć, iż zeznania świadka i twierdzenia stron wzajemnie się uzupełniały

Sąd oddalił na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. wnioski o przesłuchanie świadków S. P. (2) i A. J., albowiem wszystkie sporne okoliczności zostały wyjaśnione za pomocą pozostałych środków dowodowych, a fakty, o jakich miał zeznawać świadek A. J. nie miały żadnego związku z rozstrzygnięciem sprawy, również fakty, o jakich miał zeznawać świadek S. P. (2) nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności wobec faktu, iż świadek nie brał udziału w rozmowach stron i przesłuchanie tych świadków spowodowałoby jedynie przedłużenie postępowania.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo jest bezzasadne i jako takie podlega oddaleniu. Stosownie do treści art. 928 § 1 k.c., spadkobierca może być uznany przez sąd za niegodnego, jeżeli:

- 1) dopuścił się umyślnie ciężkiego przestępstwa przeciwko spadkodawcy;
- 2) podstępem lub groźbą nakłonił spadkodawcę do sporządzenia lub odwołania testamentu albo w taki sam sposób przeszkodził mu w dokonaniu jednej z tych czynności;
- 3) umyślnie ukrył lub zniszczył testament spadkodawcy, podrobił lub przerobił jego testament albo świadomie skorzystał z testamentu przez inną osobę podrobionego lub przerobionego. Spadkobierca niegodny zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku (§ 2 art. 928 k.c.).

Z żądaniem uznania spadkobiercy za niegodnego może wystąpić każdy, kto ma w tym interes. Z żądaniem takim może wystąpić w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się o przyczynie niegodności, nie później jednak niż przed upływem lat trzech od otwarcia spadku (art. 929 k.c.).

W ocenie Sądu, w toku postępowania strona powodowa nie udowodniła, że zostały spełnione przesłanki określone w przepisie art. 928 § 1 k.c., które umożliwiałyby uznanie pozwanej za niegodną dziedziczenia po A. B.. Ciężar udowodnienia przesłanek uznania za niegodnego dziedziczenia spoczywał na powódce, o czym stanowi przepis art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.

Podstawy uznania za niegodnego dziedziczenia określone w pkt 1 i 2 art. 928 § 1 k.c. nie były przedmiotem rozpoznania w przedmiotowej sprawie. Strona powodowa wniosła o uznanie pozwanej za niegodną dziedziczenia podnosząc, że pozwana E. B. nie interesowała się spadkodawcą oraz zataiła przed notariuszem, sporządzając akt poświadczenia dziedziczenia, informację o sporządzeniu przez spadkodawcę testamentu, w czym upatrywała ukrycia testamentu.

Na marginesie wskazać należy, iż brak zainteresowania pozwanej stanem zdrowia spadkodawcy – ojca pozwanej – nie stanowi podstawy do uznania za niegodnego dziedziczenia. Uporczywie niedopełnianie względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych może jedynie stanowić podstawę wydziedziczenia przez spadkodawcę (art. 1088 § 3 k.c.), a nie uznania za niegodnego dziedziczenia.

W niniejszej sprawie nie doszło do ukrycia testamentu. Zatajenie przed notariuszem faktu sporządzenia przez spadkodawcę testamentu nie stanowi bowiem umyślnego ukrycia lub zniszczenia testamentu spadkodawcy, podrobienia lub przerobienia jego testamentu. Pozwana nie skorzystała również świadomie z testamentu przez inną osobę podrobionego lub przerobionego.

Złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia przed notariuszem może jedynie narażać pozwaną na odpowiedzialność karną za czyn z art. 233 § 6 k.k. w zw. z art. 95c. § 1 ustawy Prawo o notariacie. Takie zachowanie pozwanej nie wypełnia natomiast przesłanek z art. 928 § 1 pkt 3 k.c.

Bez znaczenia jest fakt, czy pozwana widziała, że został sporządzony testament, czy miała tylko wiedzę, że zostały sporządzone jakieś dokumenty dotyczące mieszkania. Okoliczność ta pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy. Nawet bowiem przyjęcie, że pozwana wiedząc o fakcie sporządzenia przez spadkodawcę testamentu, zataiła tę informację przed notariuszem sporządzającym akt poświadczenia dziedziczenia, nie może

prowadzić do uznania pozwanej za niegodną dziedziczenia. Z całą pewnością nie była w posiadaniu testamentu, nie widziała testamentu (nikt go bowiem nie okazał pozwanej, co jest okolicznością bezsporną) i nie miała możliwości jego ukrycia, a tym samym nie zostały spełnione przesłanki z art. 928 k.c.

Wobec powyższego, na podstawie art. 928 § 1 k.c. Sąd uznał powództwo za bezzasadne.

Sąd orzekł o kosztach na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 k.p.c.). Powódka jest stroną przegrywającą i jest obowiązana zwrócić pozwanej koszty postępowania. Pozwana była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który wnosił

o zasądzenie kosztów. Z uwagi na wartość przedmiotu sprawy Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3600 zł, stanowiącą stawkę minimalną wynagrodzenia radcy prawnego, ustaloną na podstawie § 2 ust. 1 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 490).

Powódka została zwolniona w części od kosztów sądowych i uiściła tylko część opłaty od pozwu. Zgodnie z treścią art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów. Pozwana jest stroną wygrywającą i brak było podstaw do obciążenia jej kosztami sądowymi. Wobec powyższego Sąd przejął nieuiszczone koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa.